ABC elementarz żydowski

ABC

ELEMENTARZ ŻYDOWSKI humorystyczny.

Ułożył

Goljasz Doświadczyński

Chojzek Myszames z Pacanowa.

ZESZYT I.

Antałek
Areszt
Ameryka
Awizacja
Apelacja
Aj waj!

Co się różnych rzeczy tutaj napotyka!
Oto *Awizacja*, obok *Ameryka;*
Antałek na górze, pod nim *Areszt,* dziatki,
Zkąd niegrzeczny żydek spogląda z za kratki.

Biedka
Bajgeł
Bety
Butelka
Bund
Bojkot

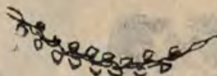

Bryczka o dwóch kołach, co się zowie *Biedka,*
Jest to w całym kraju znany powóz żydka;
Butelka i łóżko, w którem leżą *Bety,*
Obok niego *Bajgeł*—smaczne żydków wety.

Cadyk
Cyge
Czosnek
Cesja
Cycełes
Cymes

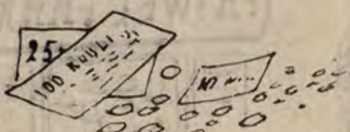

Macie tu dużo ładnych malowanek:
Cesya, Ceduła oraz *Czosnku* wianek;
Jest mądry *Cadyk,* co lud trzyma w ryzie
I miła *Cyge,* która miotłę gryzie.

Dystylarnia
Dżedżyc
Dywidenda
Dukaty
Długi

Oto *Dreyfus,* co wytwarza sprzeczki,
Jaki ładny, nieprawdaż dziateczki?
Dystylarnia i *Dziedzic* bogaty,
A pod niemi ruble i *Dukaty.*

E

Entrepryza
Estera
Efroim
Endelman
Etno
Etwas
Ewikcja
Eksmisja

W *Entrepryzę* żydek wziął budowę,
Dziś z niej mury walą się na głowę.
A poniżej *Efroim z Esterą*
Obiecują sobie miłość szczerą.

F

Faktor
Fajka
Fant
Fajn
Firma
Firułkes
Fajer
Fikcja

Widzieliście kiedy *Fajkę*, z której żydek pali?
Macie ją tu—a tam *Faktor* idzie nieco dalej:
Także firma *Fajwel Franta* z szyldem ze stron obu:
„Skład angielskich kapeluszy własnego wyrobu".

Giełda
Gęsz
Geszeft
Gield
Ganef
Gapa
Gewałt
Gecel

W górze *Gęś,* żydów ptak ulubiony,
Na ławce *Geszeft* robią dwaj żydki,
Gield rozsypane, a z drugiej strony
Giełda, gmach, w którym dzieją się zbytki.

Handełes
Herbata
„Hazfirah“
Haman
Hazer
Hebes

Macie tu *Hazer,* obrzydliwa świnia
Co naszym żydkom wielki wstręt
[przyczynia.
Dalej *Herbata, Handeles* uliczny,
A obok *cheder*— nieortograficzny.

I

Inkasent

Interes

Indor

Icek

Inkasso

Patrzcie, patrzcie na tego człowieka!
To z rublami *Inkasent* ucieka.
Indor, Icek, co lubi rubelki,
Jeden ogon, drugi nos ma wielki.

J

Jarmark
Jarmułke
Jerycho

Judka
Judasz
Jóżo

Jarmark w miasteczku. Gwar i tłum ludzi,
Żyd tam od chłopa ruble wyłudzi.
Jarmułka, głowy żydowskiej szata,
A z boku *Jóżo*—arystokrata.

K

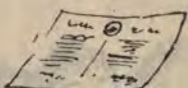
Koniokrad
Kassa
Kontrabanda
Kucka
Kugel

Macie *Koniokrada,* co z nocy korzysta;
Tam z workiem na plecach mknie *kontrabandzista*
Kasa ogniotrwała, gdzie pełne szufladki,
Chcielibyście pewnie taką mieć, o dziatki!

L

100%

Las
Loterja
Licytacja
Lombard
Lichwa
Lody

Las był tu przed laty,
a dziś parę drzewek,
Bo wszystko wycięli
panowie z Nalewek;
Obok *Los* loteryi,— a tu
co za stacya?
Przyszło kilku żydków:
będzie *Licytacya.*

Łaja
Łeosz
Łobuz
Łojówka
Łokszyn
Łapówka
Łapserdak

Gdy w szabas siądzie cała rodzina,
Łojówka pięknie oświetla stoły
Niżej makaron zwany *Łokszyna,*
Z boku jest *Łeosz,* chłopczyk wesoły.

Mylion
Mełamed
Małka
Mazagran
Maca
Marszelik

Miljon, dla którego żydek duszę sprzeda,
Macie tam na górze—z boku *Mełameda;*
Dalej *Maca,* która się żydkom podoba,
Oraz panna *Małka,* przyjemna osoba.

Narodowcy
Nuchym
Nietoperz
Nożyce
New-York

Nuchym, człek poważny, długą fajkę pali
I tak mu przyjemnie, aż łechce po skórze;
Tu brzydki *Nietoperz* przylata z oddali,
Tam leżą *Nożyce,* ale jakie duże.

Obrońca
Ojrech
Osioł
Oszust
Ogier
Osa
Obezpieczenie

Słyszycie, słyszycie, jak *Obrońca* kłamie?
Aż się *Osieł* dziwi tej jego panamie.
Niżej piękny *Ogier* żwawo sobie pląsa,
A na dole *Osa,* co dotkliwie kąsa.

Purym
Pawiak
Pociejów
Pejsy
Puryc
Prokura
Plajta
Premjówka

פ

Macie tu dwa miejsca, znane pośród dziejów;
Jedno to jest *Pawiak,* a drugie *Pociejów;*
W jednem siedzą cicho, a w drugiem wśród wrzasku
Żydziaki z *Pejsami,* jak ten na obrazku.

Roty
Rabat
Rubin
Rabin
Rata
Ryby
„Rola"
Rajfurka

ר

Rabin długobrody w wielkiej lisiej czapie
Patrzy się na *Rybki*—na szabas je złapie;
Tu chyża *Rajfurka* przez ulicę pędzi,
A tam brzydka *„Rola"*, co na żydków zrzędzi.

Szwindel
Szachraj
Szames
Szachet
Szajgec
Szwinia
Szlafrok
Symulacja

Idzie mały *Szajgec* i na bok się słania,
Patrzy się na *Szlafrok* tani do sprzedania;
A na dole *Świnia* krok poważny czyni,
Niewiadomo czemu żyd nie lubi świni.

Talar
Talmud
Tora
Tałes
Trąbki
Tanzen
Targ
Tatele

Trzy tu są rzeczy (łatwo zrachować):
Trąbki, głos których wskroś uszy kłuje,
Talmud, zkąd żyd się uczy szachrować
I *Targ,* na którem dzielnie szachruje.

U

Ucieczka
Ulik
Upadłoszcz
Uszer
Układ
Ubezpieczenie

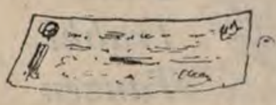
W górze macie taki sobie izraelski kulig:
Zgraja żydków przed Pawiakiem w popłochu umyka;
Niżej leży śledź wyborny, co się zowie *Ulik,*
Biedny *Uszer* nań spogląda i ślinkę połyka,

W

Wypłata
Wiewiórka
Wiszczygi
Wańtuch
Weksel
Wirok
Waluta
Windykacje

Dwóch się żokejów na koniach ściga,
Obok *Wiewiórka* zwinna, jak fryga,
Wańtuch wraz z wełną z wioski „Kłopotów",
A niżej *Weksel* —do żyra gotów.

Z

Zajazd

Zajęcie

Zaliczenie

Zastaw

Zamek

Zyski

Zaprzeczenie

Staroświecki *Zajazd* widzicie na przedzie,
Biada człowiekowi który tam zajedzie;
Poniżej *Zastawy* piękne w liczbie pięciu,
Obok papier, który głosi o *Zajęciu.*

Ż

Żaba

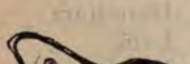
Żniwo

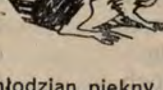
Żmija

Żyro

Żyd

Oto idzie młodzian piękny, strojny i wesoły,
To nasz znany *Zięć* bankierski—zwie się hrabia [Goły,
W dole *Żaba*, której widok może wam się przyda;
A tam *Żniwa*, gdzie zbierają chłopi plon dla żyda.

SKŁADANIE LITER.

Aj	Ein	Hersz	Lajb	Pech	Tof
Ajn	Elf	Het	Lojft	Pisk	Teth
Bałt	Fein	Hejst	Łosz	Pacht	Than
Biks	Fant	Hind	Mit	Resz	Targ
Beis	Fisch	In	Mier	Reb	Uf
Beth	Frei	Jod	Mann	Recht	Uhr
Bund	Geld	Jahr	Mensz	Rajst	War
Cy	Gelb	Husn	Mach	Szin	Was
Chet	Ganz	Kaph	Nun	Szpil	Wer
Chłop	Glass	Kopf	Nyszt	Szroj	Weg
Cwei	Goj	Krach	Ny	Soł	Zein
Dy	Git	Kim	Nem	Siojn	Zwei
Drei	Glück	Krank	Nicht	Śledź	Zysk
Das	Gai	Lam	Nein	Sztil	Zee
Dług	Grün	Las	Och	Szwarc	Żęcz
Echt	Hałt	Licht	Pejs	Tag	Żyd

DWUSYLABOWE WYRAZY.

A-łef	Cy-wia	Fik-cja	Haw-dał
A-zoj	Cy-be	Fa-jer	Hał-te
A-ron	Czo-snek	Faj-ka	Her-ste
Ak-cja	Che-der	Faj-buś	Har-band
A-reszt	Chai-rem	Gieł-da	He-bes
A-chim	Cy-ces	Ge-szeft	Hu-syn
Bad-chen	Cha-łat	Groj-se	Ha-cer
Ban-krut	Choj-zek	Gold-szmit	Ha-man
Be-ty	De-bet	Gim-mel	Ha-syd
Bes-sa	Dłu-gi	Ge-dank	Hra-bia
Bi-nem	Da-łef	Ga-nef	Han-dlarz
Be-zal	Di-ner	Ge-mach	I-cek
Bied-ka	Dże-dżyc	Ge-zunt	In-dor
Baj-geł	Da-jon	Ge-wałt	Je-cer
Boj-kot	Du-wed	Ge-cel	Joj-na
Bry-lant	Et-no	Gan-ce	Jar-mark
Ca-dyk	E-noch	Ga-pa	Ka-chał
Ce-sja	Et-was	Han-del	Kar-czma
Cy-mes	Fir-ma	Ha-łat	Ki-wa

Ker-beł
Kap-can
Ku-gel
Kał-łe
Kuc-ka
Krym ka
Kik-ste
Ki-gel
Kon-trakt
Kan-tor
Koj-fen
Lej-zor
Lom-bard
Lie-ber
La-med
Le-ben
Li-chwa
Li-twok
Ła-ja
Ło-buz
Łok-szyn
Łe-osz
Moj-re

Ma-ca
Mał-ka
Ma-zeł
Mi-ljon
My-kwa
Mei-ne
Mu-es
Ma-gid
Nu-chim
Ne-beb
Na-kaz
New-York
O-szoł
O-łesz
O-bròt
Oj-rech
Pa-ser
Pa-wiak
Plaj-ta
Pro-cent
Po-roch
Pu-rym
Pro-test

Pu-ryc
Ra-bin
Ru-chla
Ra-bat
Ra-ta
Ru-bel
Re-be
Ru-bin
Ro-ty
Szaj-gec
Sza-bas
Sa-meth
Szwin-del
Szad-chon
Świa-dek
Szla-fen
Sza-mes
Szo-chet
Ter-min
Tsa-de
Ta-lar
Ta-ksa

Tal-mud
Ta-łes
To-ra
Tan-zen
Tau-be
Tref-fen
Troj-fen
U-kład
U-szer
Wi-gdor
Wań-tuch
Wek-sel
Wi-rok
Za-staw
Zot-ten
Zuch-ter
Zun-der
Zło-to
Zy-ski
Żyd-ki
Ży-ro
Żniwo

WYRAZY TRZYSYLABOWE.

Alt-man-mensz. A-ren-darz. Ak-cy-za. A-ro-nek. Ban-kructwo. Baj-ge-łes. Boj-ko-tes. Cy-ce-łes. Ce-du-ła. Cha-ruches. Ce-bu-la. Cha-sy-se. Dys-kon-to. De-pesza. Din-toires. E-wik-cja. Eks-mi-sja. E-ste-ra. Fa-ra-on. Fein-sil-ber. Gę-si-na. Grün-der-stwo. Gwa-ran-cja. Ge-dil-le. Ha-se-ne. „Haz-fi-rah". Har-mi-der. Huf-na-gel. In-te-res. In-cas-so. Jar-muł-ka. Je-ry-cho. Ka-sa-cja. Kry-mi-nał. Ko-mor-nik. Lo-ter-ja. Li-we-rant. Li-ber-man. Ło-jów-ka. Łapówka. Łap-ser-dak. My-sza-mes. Ma-ju-fes. Me-ła-med. Mar-szelik. Mi-szu-res. Mi-ro-wy. Mo-no-pol. Ma-zeł-tof. Naf-ta-lin. Na-lew-ki. Na-ga-niacz. Na-da-no. Od-mó-wicz. O-bro-na. Prem-jów-ka. Po-cie-jów. Prze-my-tnik. Raj-fur-ka. Ra-bi-ni. Syn-dy-kat. San-he-dryn. Tag-ce-tel. U-pa-dłoszcz. Wi-przedaż. Wa-lu-ta. Wi-pła-ta. Wi-bo-ry. Za-ję-cze. Zys-man.

WYRAZY WIELOSYLABOWE.

A-fi-koj-men. A-pe-la-cja. A-me-ry-ka. Bank-ru-to-wa-nie. Boj-ko-to-wa-nie. Ce-do-wa-nie. E-mi-gra-cje. En-tre-pre-za. Fran-ci-szkań-ska. Gał-ga-no-wa-ty. Gar-nyszt-ma-chen. In-ter-fir-ke. „I-zra-e-li-ta". Kan-torzy-sta. Kim-ne-heje. Kla-sy-fi-ka-cje. Fer-szoł-te-ner. Li-cy-ta-cje. Le-wia-tan. Kon-tra-ban-da. Ma-ni-pu-la-cje. Na-wy-my-śla-nie. Na-zna-cze-nię. O-dro-cze-nie. O-bez-pie-cze-nie. O-skar-że-nie. O-po-zy-cja. Po-rę-cze-nie. Pro-lon-gate. Roz-li-cze-nie. Sy-mu-la-cje. Spe-ku-la-cje. Ta-te-le-ben. U-nie-win-nie-nie. U-re-gu-lo-wa-nie. U-bez-pie-cze-nie. Win-dy-ka-cje. Y-my-ny-ny. Za-prze-cze-nie. Zy-wy-to-war.

POCZĄTKI CZYTANIA.

Aj-zyk Baj-li ce-bu-lę da-je, E-noch faj-gla go-ni, Hin-da Ic-ko-wi jar-muł-kę ku-pi-ła, Lej-buś La-ję mi-łu-je, Nu-chim od-bie-ra pro-cen-ta ra-ta-mi, Sal-cze tod-res u-waż-nie wy-da-je Yc-łoch zban-kru-tował.

Dla nabycia wprawy w czytaniu, należy kupić bardzo ciekawe i pouczające, a bardzo tanie książeczki: 1) Przykazania żydowskie, 2) Wroga działalność żydów, 3) Sztuczki żydowskie przy sprzedaży na raty, 4) Baczność Polacy, 5) Szczyt czelności, 6) Jacy są Litwacy, 7) Majufes wyborczy, 8) Icek Popycek, 9) Icek Wesoły; oraz *Monologi żydowskie* i piękne Piosenki Argentyńsko-Nalewkowskie.

Skład w księgarni T. H. Nasierowskiego, Warszawa, Krucza 32.

Druk. „Zorza" Wareckа 12.